

БЕКІТІЛГЕН
"Астана даму орталығы" ЖШС
Басқаруа Кеңесінің бұйрығымен

№ _____

2023 жыл

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТ

"Астана даму орталығы" ЖШС

1. Жалпы ережелер

Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты сыбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал іс-қимылдардың алдын алуға, сыбайлас жемқорлықтан бас тарту ахуалын қалыптастыруға бағытталған.

Мақсаты осы саясаттың сыбайлас жемқорлықтан бас тартатын және өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде адалдық пен Сатылмаушылық қағидаттарын қамтамасыз ететін серіктестік қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру болып табылады. Термины и определения

Серіктестік қызметкерлері – Серіктестіктің әкімшілік-басқару персоналы мен инженерлік-техникалық персоналынан Серіктестікпен еңбек қатынастарында болатын кез келген жеке тұлға.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл-серіктестіктің лауазымды адамдарының өз өкілеттіктері шегіндегі қызметі:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша, оның ішінде сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және кейіннен жою бойынша (сыбайлас жемқорлықтың алдын алу);
- сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу, олардың салдарын жою (сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес) бойынша.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат - сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруға және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған қызмет.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар- серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау - серіктестіктің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі.

Мүдделер қақтығысы-лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, онда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - серіктестіктің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы міндеттер

3.1. Саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында бірыңғай саясат жүргізу;

- серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділік түсінігін қалыптастыру;

- серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін, сондай-ақ үшінші тұлғаларды сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін азайту;

- осы Саясатқа 1-қосымшаға сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің салдарын азайтуға және жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу және енгізу;

- серіктестік қызметкерлерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сондай-ақ серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қызметін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды қатаң сақтауға тәрбиелеу;

- серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарында сыбайлас жемқорлық факторларының болуына жол бермеу;

- жұмыстарды орындау және қызмет көрсету кезінде ашықтықты, адал бәсекелестікті және объективтілікті қамтамасыз ету.

3.2. Ережеде атқаратын лауазымына, атқаратын функциялары мен жұмыс мерзіміне қарамастан, әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік - техникалық персоналдан серіктестік қызметкерлеріне қолданылатын жалпыға міндетті нормалар мен ережелер қамтылады.

4. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі туындауы мүмкін серіктестік қызметінің бағыттары.

1) сыйлықтар және Өкілдік шығыстар;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту;

3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер;

4) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;

5) серіктестік қызметі шеңберінде мәмілелер жасау, Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жүргізу;

6) персоналды басқару;

7) ішкі құжаттардың қаржылық және заңдық сараптамасы.

4.1 Сыйлықтар және өкілдік шығындар.

4.1.1 Серіктестік іскерлік сыйлықтармен алмасуды және Өкілдік шығыстарды, оның ішінде іскерлік қонақжайлылықты жүзеге асыруды бизнесті

жүргізудің қажетті бөлігі және жалпы қабылданған іскерлік практика деп таниды. Кәсіпорындар іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылық шығындарына қатысты адалдық пен ашықтық атмосферасын ынталандырады.

4.1.2 Серіктестік қызметкерлеріне қандай да бір /қонақжайлылық сыйлықтар/ қонақжайлылық ұсынуға, уәде беруге, беруге, ұсынуға, талап етуге, сұрауға, қабылдауға тыйым салынады, егер мұндай әрекеттер/сыйлықтар:

- серіктестіктің қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе оңтайландыруға немесе қандай да бір артықшылық немесе пайда алуға әсер ететін шешімдер қабылдауға іріктеп әсер етудің тікелей немесе жанама мақсаты бар, егер бұл әрекеттерсіз қолайлы салдардың басталуы шындыққа жанаспайтын болып көрінсе;

- серіктестік атынан емес, қызметкердің атынан беріледі;

- сыйлықтар немесе Өкілдік шығыстар немесе қонақжайлылық туралы ақпарат ашылған жағдайда серіктестік пен оның қызметкерлері үшін беделге немесе өзге де тәуекел туғызады;

- қолма-қол ақша немесе қолма-қол ақшасыз қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылады немесе ақша қаражатының және/немесе сәнді заттардың өзге де түрлерін немесе баламаларын білдіреді;

- тақырып, құндылық және нақты жағдай тұрғысынан негізді негізделмеген.

4.1.3. Серіктестік жүзеге асыратын сатып алудың кез келген әлеуетті қатысушысынан сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде серіктестіктің лауазымды адамы немесе қызметкері серіктестіктің тікелей басшысымен немесе қауіпсіздік бөлімшесінің басшысымен кеңесу керек.

4.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту.

4.2.1 серіктестік үшінші тұлғаларды тартудан және ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын бұзатын немесе серіктестік үшін іскерлік беделін жоғалту қаупін тудыратын серіктестермен бірлескен кәсіпорындарға қатысудан бас тартады. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен жобаларға қатысу туралы шешім қабылдағанға дейін серіктестіктің үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған тиісті құрылымдық бөлімшелері:

- серіктестік қызметінің бағыттарын регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарда белгіленген рәсімдерді қатаң сақтау;

- бірлескен жобалар бойынша әріптестер туралы Сыбайлас жемқорлықтың ықтимал көріністері туралы жалпыға қолжетімді ақпаратты келесі рәсімдерді жүргізу арқылы жинауды жүзеге асыру:

а) өзінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдерінің болуы туралы мәліметтер алу, серіктестің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өзара ынтымақтастықты жүзеге асыруға дайындығы;

б) іскерлік беделді және мүдделер қақтығысының болмауын тексеру;

в) жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің болуы тұрғысынан мәліметтер алу.

4.2.2. Қоғам өз тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері анықталған жағдайда бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалармен және серіктестермен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне қалдырады.

4.2.3. Бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестерді осы саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы хабардар ету.

4.2.4. Қоғам үшінші тұлғалар мен серіктестердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын бірлескен жобалар бойынша қабылдауын құптайды.

4.3. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер.

4.3.1. Серіктестік өз бетінше немесе өз қызметкерлері мен лауазымды адамдары арқылы жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдар үшін серіктестік үшін коммерциялық артықшылықтар, оның ішінде көлікке, тұруға, тамақтануға арналған шығыстар алу мақсатында олардың жақын туыстарына кез келген шығыстарды төлеуді жүзеге асырмайды, ойын-сауық, PR-науқандар және т.б. немесе серіктестік есебінен басқа пайда алу.

4.3.2 серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-қимыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін дербес жауапты болады.

4.4. Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету.

4.4.1. Серіктестік мемлекет өкілдерінің, ұйымдардың немесе өзге де тұлғалардың өз қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе оңтайландыруға әсер ететін шешімдер қабылдауына тікелей немесе жанама түрде ықпал ету мақсатында немесе егер мұндай көмек осындай әсер ету әрекеті ретінде объективті түрде қабылдануы мүмкін болса, қайырымдылық, демеушілік және қаржылық көмек көрсетпейді.

Серіктестіктің қайырымдылық және демеушілік көмек көрсетуге арналған шығыстары туралы ақпарат ашық болуға тиіс.

4.4.2. Серіктестік шенеуніктер мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

4.5. Серіктестік қызметі шеңберінде мәмілелер жасау, Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жүргізу;

4.5.1. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жоспарлау және өткізу кезінде тек қана Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын басшылыққа алу қажет.

4.5.2. Мемлекеттік сатып алу туралы Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсауға, әлеуетті өнім берушілерге сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге, сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге, сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер ретінде қатысуға жол бермеуге атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген (бірлесіп орындаушы).

4.6. Персоналды басқару.

4.6.1. Серіктестік кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қағидаттарын ұстанады. Қызметкерлерді жалдау, бағалау, жылжыту және жұмыстан шығару кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында серіктестік:

- персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға тиісті біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен әзірлейді және бекітеді;

- жұмысқа орналасуға кандидаттарды еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін олардың сенімділігі мен мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

- өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігіне қарай персоналдың қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

- қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін негізге ала отырып, жоғары тұрған лауазымға жылжыту туралы шешім қабылдайды;

- ҚР заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

4.6.2. Лауазымды адамдар лауазымға тағайындау немесе Серіктестікпен еңбек қатынастарын жалғастыру кезінде осы Саясатқа 2-қосымшаға сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісім нысаны бойынша өзіне сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

4.6.3. Серіктестіктің лауазымды адамдарының сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не лауазымнан босатуға әкеп соғады, қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық

бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда оларды сақтамауы өкілеттіктерін тоқтату үшін негіз болып табылады.

4.7. Ішкі құжаттардың қаржылық және құқықтық сараптамасы.

4.7.1. Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарына, оның ішінде оларда сыбайлас жемқорлықты (сыбайлас жемқорлық факторларын) көрсету үшін себептер мен жағдайлар жасауға ықпал ететін ережелердің болуы тұрғысынан бекітуге шығарылатын ішкі нормативтік құжаттардың жобаларына қаржылық және Заң сараптамасы және оларды жоюға бағытталған ұсынымдар әзірлеу.

5. Мүдделер қақтығысын болдырмау және реттеу тәртібі

5.1. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері:

- мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алу және оларды реттеу жөнінде шаралар қабылдау.

- өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде серіктестіктің мүдделерін басшылыққа алады және олардың жеке мүдделері серіктестіктің мүдделеріне қайшы келетін жағдайларды немесе жағдайларды болдырмайды. Мүдделер қақтығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда осы ақпаратты серіктестіктің тікелей басшысының не жоғары тұрған басшысының назарына жазбаша нысанда жеткізу.

5.2. Мүдделер қақтығысын болғызбау немесе реттеу мүдделер қақтығысының тарабы болып табылатын серіктестік қызметкерінің лауазымдық немесе қызметтік жағдайын, оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетуге дейін және (немесе) мүдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартудан тұруы мүмкін.

6. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасағаны туралы хабарлама

6.1. Егер серіктестікте серіктестіктің лауазымды адамы немесе қызметкері жасаған сыбайлас жемқорлық әрекеті орын алғаны туралы қандай да бір куәлік болса, бұл туралы дереу өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына хабарлау қажет.

6.2. Өзге қызметкердің, сондай-ақ үшінші тұлғаның сыбайлас жемқорлық әрекетін жасауға көндіру фактілері туындаған және/немесе қызметкерді сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасауға көндіруге қатысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы ақпараты бар серіктестік қызметкерлері өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысын дереу хабардар етуге міндетті.

7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу

7.1. Серіктестікте сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша серіктестіктің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру не қызметтік тергеу жүргізіледі.

7.2. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталса, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды

тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

8. Жауапкершілік

8.1. Серіктестік қызметкерлері осы Саясат талаптарының мүлтіксіз орындалуына жауапты болады.

8.2. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері серіктестікке материалдық залалды өтеуден босатылмайды, әйтпесе ҚР сотының заңды күшіне енген шешімі бойынша.

8.3. Саясат талаптарын бұзу серіктестік қызметкерінің мәртебесіне сәйкес келмейтін әрекет ретінде қарастырылуы мүмкін және тәртіптік жаза қолдануға негіз болады.

8.4. Саясат талаптарын бұзу Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын бұзғаны үшін көзделген жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғуы мүмкін.

8.5. Серіктестік қызметкерлері осы Саясатқа 3-қосымшада көзделген нысан бойынша осы саясатты адал ұстануға өздерінің міндеттемелерін растауға міндетті.

9. Қорытынды ережелер

9.1. Осы Саясаттың күшіне ену күні Серіктестік Басқармасының Төрағасы Ережені бекіткен күн болып табылады.

9.2. Осы Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ Серіктестіктің ЖҰӨ-не өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда өзгертілуі мүмкін. Осы Ережеге өзгерістер мен толықтыруларды Серіктестік Басқармасының Төрағасы бекітеді.

ЖШС "Астананы дамыту орталығы"

сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V Заңының 10-бабының 2-тармағына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және қоғамдық қатынастардың оқшауланған салаларындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "астананы дамыту орталығы" ЖШС қызметкерлерінің әкімшілік-басқару персоналы мен техникалық персоналынан (бұдан әрі - Серіктестік) белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыруға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

- қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:

- серіктестік қызметінде жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру және функцияларын жүзеге асыру кезінде қолданылады;

- серіктестіктің барлық қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты тиісінше орындамағаны үшін серіктестік қызметкерлері дербес жауапты болады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыруға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

- қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын

қалыптастыру;

- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:

- серіктестік қызметінде жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру және функцияларын жүзеге асыру кезінде қолданылады;

- серіктестіктің барлық қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты тиісінше орындамағаны үшін серіктестік қызметкерлері дербес жауапты болады.

Серіктестік қызметкерлері мен лауазымды адамдарының мінез-құлық қағидалары.

1. Қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар өз қызметінде міндетті:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерін ашуға белсенді қатысуға және Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының сақталуына дербес жауапты болуға;

- адал, әділ, қарапайым болу, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптестерімен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтау, сыпайылық пен әдептілік таныту;

- жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;

- өз іс-әрекеттерімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға себеп бермеуге, сын үшін қудалауға жол бермеуге, кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалануға;

- әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;

- заңнамаға сәйкес келмейтін және серіктестіктің мүдделеріне қайшы біреуге кіріс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруға жәрдемдесуге бағытталған іс-әрекеттер жасаудан аулақ болу;

- жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруын қиындататын әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеу;

- басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу;

- заңды және жеке тұлғалардың ақшалай қаражатын, қызметтерін, сыйлықтарын, тауарларын қоса алғанда, өз функциялары мен лауазымдық міндеттерін орындағаны үшін сыйақы қабылдамауға;

- мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау;

- жеке және заңды тұлғаларға "ақпаратқа қол жеткізу туралы" заңда көзделген ақпараттан бас тартпау;

- шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау;

- лауазымдық жағдайды теріс пайдалануға, негізсіз бюрократия көріністеріне,

сондай-ақ дәрежелік пен біржақтылық көріністеріне жол бермеу;

- қоғамның құзыретіне кіретін мәселелермен жүгінген адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу;

- жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде ұйымдардың, серіктестік қызметкерлерінің және өзге де тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін лауазымдық жағдайды пайдаланбау және т. б.;

- заңдылық қағидатын басшылыққа алуға, ҚР Конституциясының, Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтауға міндетті.

2. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- өз лауазымдық өкілеттіктеріне сәйкес функцияларды жүзеге асыру;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту;

- сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жеделдетіп қарағаны немесе әуре-сарсаңға салғаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндау;

- әріптестеріне, басшыларына және өзге де лауазымды тұлғаларға сыйлықтар бермеуге және мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге;

- тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мүдделілік, сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндау;

- жеке және заңды тұлғаларға артықшылық бермеуге, лауазымдық міндеттерін орындау кезінде олардың ықпалынан тәуелсіз болуға;

- орындау үшін алынған тапсырманың заңдылығына күмәнданғаны туралы тікелей басшыға жазбаша нысанда дереу хабарлау;

- жасалған немесе жасалатын сыбайлас жемқорлық әрекеті туралы басшылыққа дереу баяндау;

- бағынысты қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты анықтау;

- мүдделер қақтығысына жол бермеуге, оларды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жою жөнінде шаралар қабылдауға;

- егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысса, жоғары тұрған басшылыққа жүгіну;

- бағыныстағы қызметкерлер арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу;

- олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

- қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбау;

- олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

3. Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарының жобаларын

дайындау кезінде:

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу сатысында азаматтардың заңда белгіленген құқықтары мен бостандықтарын мүлтіксіз ескеру қажет;

- әзірленіп жатқан ішкі нормативтік құжаттардың жобалары нормативтік құқықтық актілерге қайшы келмеуге тиіс;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау барысында серіктестіктің және өзге де заңды тұлғалардың заңды мүдделерінің бұзылуына жол бермеуге;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобалары Серіктестік құзыретінің шегінен шықпауы тиіс;

- басқа құрылымдық бөлімшелердің мүдделерін қозғайтын ішкі нормативтік құжаттардың әзірленген жобалары тиісті құрылымдық бөлімшелермен талқылау және келісу рәсімінен өтуі тиіс;

- ішкі нормативтік құжаттарда сыбайлас жемқорлық факторлары немесе олардың белгілері бар нормаларды пайдаланбау;

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезінде жекелеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мүдделері үшін нормалардың қабылдануына жол бермеуге.

4. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғаларға:

- сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсау;

- "Мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге;

- сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз ету;

- сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;

- атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

5. Серіктестік қызметі саласында туындайтын өзге де өзара қарым-қатынастар кезінде:

- сұрау салуларды қабылдаудан негізсіз бас тартуға, оларды қарау кезінде әуре-сарсаңға салуға және дұрыс емес мәліметтер беру фактілеріне жол бермеуге;

- жеке мүліктік және мүліктік емес пайда алу үшін өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және онымен байланысты мүмкіндіктерді пайдаланбау;

- дөрекілік, адамның қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеу;

- туыстық, жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша кадрларды іріктеу

және орналастыру жағдайларына жол бермеуге, меритократия қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етуге;

- нақты орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеуге;

- қоғам қызметкерлерімен не тәуелді тұлғалармен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспау;

- іскерлік этика кодексін сақтау;

- өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы серіктестік және(немесе) Құқық қорғау органдары басшылығының назарына дереу жеткізу;

- Қазақстан Республикасының Заңында тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауапкершілік көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге және т. б.;

- қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін серіктестік қызметкерлерін тартуға жол бермеу;

- азаматтар мен заңды тұлғалардың құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз етуге, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде олардың өтініштерін қарауға және олар бойынша қажетті шаралар қабылдауға;

- серіктестік басшыларының тапсырмаларын, лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған бұйрықтары мен өкімдерін орындау;

- серіктестік қызметкерлерінің жеке өміріне, ар-намысы мен қадір-қасиетіне қатысты мәліметтерді жария етпеу.

- Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулерді сақтау.

Серіктестік қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың сақталуын бақылау серіктестіктің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына
№2 қосымша

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы келісім

Мен, _____, (Тегі, Аты, Әкесінің аты)

_____ (лауазымын көрсету)

Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын, «Астана даму орталығы» ЖШС-нің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының талаптарын орындау және өз өкілеттіктерімді жеке, топтық және өзге де емес жағдайларда пайдалануға әкеп соғуы мүмкін

әрекеттерге жол бермеу мақсатында -ресми мүдделер, мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаймын:

1) өз функцияларын орындаумен үйлеспейтін қызметті жүзеге асыру;

2) лауазымды адамдардың жақын туыстарымен (ата-анасымен (ата-анасымен), балаларымен, асырап алушыларымен (асырап алушылар), асырап алынған (асырап алынған), толық және толық емес аға-інілерімен және апа-сіңлілерімен, атасымен, әжесімен) бір бөлімшеде орналасқан лауазымдарда болуына жол бермеу; немерелері), жұбайлары мен жекжаттары (жұбайының (жұбайының) аға-інілері, апа-сіңлілері, ата-аналары мен балалары) немесе - бөлімшелері әр түрлі болған жағдайда - лауазымы олардың жақын туыстары атқаратын лауазымдарына функционалдық (іскерлік процестер бойынша) байланысты болса;

3) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында ресми таратуға жатпайтын ақпаратты пайдалану;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдау.

Толтырылған және қол қойылған растау бланкі Серіктестікте қызметтік міндеттерін атқарған күннен бастап Серіктестіктің лауазымды тұлғасының жеке ісінде сақталады.

_____ Қолы,ТАӘ,лауазымы

Растау

(Тиісті ұяшықтарды белгілеңіз)

"Астананы даму орталығы" ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын зерттегенімді растаймын;

Мен ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында, "Астананы дамыту орталығы" ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында белгіленген талаптарды қатаң сақтауға міндеттенемін;

Маған ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын, "Астананы дамыту орталығы" ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын бұзған жағдайда мені жауапкершілікке тартуға, оның ішінде ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен атқаратын қызметінен босатуға болатындығы туралы хабарланды.

Толтырылған және қол қойылған нысан-серіктестікте еңбек және/немесе лауазымдық міндеттерін атқарған сәттен бастап растау Серіктестік қызметкерінің жеке ісінде сақталады.

_____ қолы, аты-жөні, лауазымы